

ПОКРАЩЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ШЛЯХОМ ОРГАНІЗАЦІЇ КОМП'ЮТЕРНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БАЗИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У роботі розглянуто основні напрямки використання інформаційних систем для організації комп'ютерної інформаційної бази підприємства. Проаналізовано важливість впливу комп'ютерної інформаційної бази на ефективність діяльності підприємства.

Ключові слова: інформаційні технології, інформаційні системи, комп'ютерна інформаційна база, корпоративна інформаційна система, ефективність підприємства.

Abstract

In the article the basic directions of the use of the information systems are considered for organization of computer of information base of enterprise. Importance of influence of computer of information base is analysed on efficiency of activity of enterprise.

Keywords: information technologies, information systems, computer information base, corporate information system, efficiency of enterprise.

Вступ. Організація комп'ютерної інформаційної бази підприємства сьогодні має проблеми розвитку, удосконалення і широкого впровадження в повсякденну практику комп'ютерних технологій, використання яких дозволяє значно збільшити ефективність інформаційних процесів – збирання, пошуку, систематизації, аналізу, зберігання, узагальнення, опрацювання, подання і передавання різноманітних відомостей і даних на підприємствах.

Метою роботи є розкриття суті комп'ютерної інформаційної бази як важливого фактору забезпечення ефективної діяльності вітчизняного підприємства.

Виклад основного матеріалу. На підприємствах інформація є важливим виробничим ресурсом, без якого неможлива управлінська діяльність. Тому значення набувають методи обробки та використання інформації, а також технічні засоби, завдяки яким стало можливим перетворення даних у інформаційний ресурс.

Важливим представляється те, що будь-яка інформаційна система характеризується наявністю технології перетворення вихідних даних у результативну інформацію. Такі технології прийнято називати інформаційними [1].

Інформаційна система трактується як система, що реалізує інформаційну технологію виконання встановлених функцій за допомогою персоналу і комплексу засобів автоматизації. База даних представляється набором даних, ефективно організованих так, щоб з ними було легко працювати. Вони будуються на системах управління базами даних: FoxPro, MS Access, Oracle та інших [2].

Комп'ютерна інформаційна база підприємства (КІБП) – це сукупність інформації, економіко-математичних методів і моделей, технічних, програмних, технологічних засобів і рішень, а також спеціалістів, які здійснюють обробку інформації та приймають управлінські рішення в межах підприємства [3].

Можна виокремити п'ять головних типів інформаційних систем, які слугують для задоволення потреб різних організаційних рівнів і функціональних сфер менеджменту:

- 1) ділово-процесійні;
- 2) офісні автоматизовані;
- 3) управлінські інформаційні системи;
- 4) системи підтримки прийняття рішення;
- 5) системи підтримки виконання рішень [4].

Сьогодні відомі такі проблеми впровадження інформаційних систем у практиці вітчизняних підприємств:

1. Безперервне збільшення обсягу технологічних пропозицій, що потребують великих інвестицій, і, відповідно, – посилення залежності від зовнішніх послуг (наприклад постачальників програмного забезпечення).

2. Зміна ролі інформаційних технологій у господарській діяльності багатьох підприємств; під час виконання внутрішньофірмових процесів функція ІТ перестала бути допоміжною, а перетворилась у важливу складову продукту чи виробничих потужностей.

3. Зростання витрат у сфері інформаційних технологій.

Таким чином, впровадження інформаційних технологій створює підґрунтя для розвитку нової культури праці і одночасно призводить до стратегічної переорієнтації підприємства ... [5].

Для правильного розуміння основних задач КІБП, авторами було визначено місце КІБП у загальній інформаційній системі підприємства (рис. 1).

Вважаємо, що КІБП має однорівневий та постійний зв'язок з такими складовими інформаційної системи як функціональні компоненти та організаційні компоненти.

Основні компоненти інформаційної системи: функціональні компоненти; інформаційне забезпечення; технічне та програмне забезпечення; математичне забезпечення; правове забезпечення; лінгвістичне забезпечення.

Рисунок 1 – Комп'ютерна інформаційна база в загальній інформаційній системі підприємства
Джерело: авторська розробка

Задовільні результати господарської діяльності вітчизняних підприємств по переробці олієжирової сировини свідчать про те, що суб'єкти підприємницької діяльності відстають від аналогів більш ніж коли-небудь [6].

Поставлена задача передбачає глибокого обґрунтування доцільності капіталовкладень у систему КІБП. Першочерговим завданням є встановлення математичної залежності прибутковості підприємства від ефективності КІБП.

Перевірка достовірності робочої гіпотези була проведена попередню апроксимацію даних. Для цього було використано статистичні дані за останні десять періодів господарювання Публічного акціонерного товариства «Вінницький олійножировий комбінат», як характерного для обраної галузі дослідження.

З метою встановлення форми математичної залежності було проведено графічний аналіз масиву даних (рис. 2). Було прийнято такі позначення змінних моделі: y – прибутковість підприємства; x_1 – ефективність організації КІБП; x_2 – ефективність функціональних компонентів інформаційної системи підприємства; x_3 – ефективність організаційного компонента інформаційної системи підприємства.

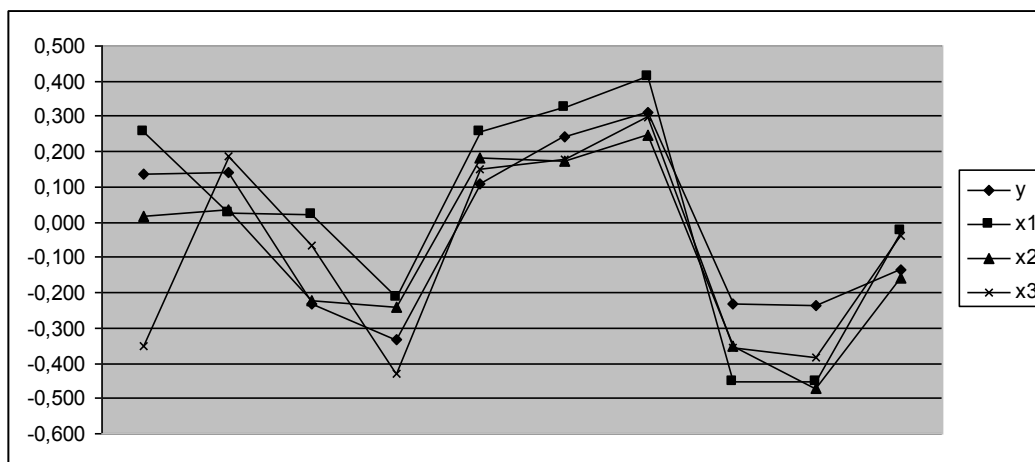

Рисунок 2 – Динаміка прибутковості та ефективності КІС ПАТ «Вінницький олійножировий комбінат»

Джерело: результати авторських досліджень

Таким чином, апроксимація наведених даних свідчить про можливий тісний зв'язок між обраними факторами. Побудована на основі цих даних регресійна модель дозволяє стверджувати про значну лінійну залежність між прибутковістю підприємства та факторами ефективності КІБП:

$$y = -0,021 + 0,385x_1 + 0,037x_2 + 0,282x_3 \quad (1)$$

Зазначаємо, що усі статистичні розрахунки здійснювалися за допомогою інструменту Microsoft Excel (Сервіс→Аналіз даних→Регресія).

Отримана модель (1) дозволяє зробити висновок, що визначальним фактором прибутковості сучасних підприємств виступає оперативна реалізація заходів з розробки, реалізації та підтримки ефективної КІБП.

Останнім часом в Україні на підприємствах різного масштабу широко почали впроваджуватись корпоративні інформаційні системи. Як зазначається, корпоративні інформаційна система дозволяє якісно та швидко реалізовувати завдання розробки, реалізації та підтримки ефективної КІБП.

Перевагою локальних систем є порівняно невисока ціна і відносна простота впровадження. Прикладом таких систем можуть бути "Інфобухгалтер", "1С:Бухгалтерія" чи "Турбобухгалтер". Вони найефективніші на малих і середніх підприємствах, які не займаються виробництвом продукції.

Середні інтегровані системи призначені для управління виробничим підприємством і інтегрованим плануванням виробничого процесу. Прикладом середніх інтегрованих систем можуть бути системи "Галактика", "Інфософт", "ABACUS Financial", "ПАРУС", "AVACO SOFT", "1С: Підприємство", "Регістри".

Великі інтегровані системи функціонально найрозвинутіші, найскладніші і найдорожчі. В них реалізуються зазвичай західні стандарти управління рівня MRPII та ERP. Цей вид систем на вітчизняному ринку представлений продуктами фірм SAP, ORACLE, BAAN, PeopleSoft.

Висновок. Підсумовуючи представлений матеріал дослідження, можна зробити висновок про те, що організація комп'ютерної інформаційної бази є важливим фактором забезпечення ефективної діяльності вітчизняного підприємства.

У роботі визначено сутність категоріального апарату, що стосується комп'ютерної інформаційної бази, а також висвітлено основні дискусійні положення даного питання.

Виявлено та представлено місце КІБП у загальній інформаційній системі підприємства, що дає змогу правильно визначати основні задачі КІБП. В рамках цього охарактеризовано усі складові елементи інформаційної системи підприємства. Побудована регресійна модель залежності прибутковості підприємства від ефективності організації КІБП, ефективності функціональних та організаційних компонентів інформаційної системи підприємств підтвердила гіпотезу авторів про визначальність фактора ефективної організації КІБП.

Отримані результати стануть основою у подальших дослідженнях щодо покращення діяльності вітчизняного підприємства на основі ефективної комп'ютерної інформаційної бази.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Міронова Ю. В. Особливості процесу оптимального управління ефективністю праці на підприємствах / Міронова Ю. В., Петров С. О., Франчук А. Ю., Лисак Н. В. Вісник Хмельницького національного університету. – Хмельницький, 2015. – №3. – С. 67–71.

2. Ромашко С. М. Інформаційні системи в менеджменті / С. М. Ромашко. – Львів: ЛІМ. – 2007. – С. 49.

3. Байкарова О. О. Інформаційні технології – засіб оптимізації діяльності підприємств / О. О. Байкарова, Л. М. Тарасюк // Комп'ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво. – 2013. – №11. – С. 177 – 182.

4. Ілляшенко О. В. Системний контроль господарських операцій із використанням інформаційних технологій / О. В. Ілляшенко // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. – 2013. – Вип. 1(2). – С. 33 – 40.

5. Терещенко Л. О. Інформаційні системи і технології обліку : навч. Посібник / Л. О. Терещенко, І.І. Матієнко-Зубенко. – К. : КНЕУ, 2003. – С. 158.

6. Пітик О. В. Статистична оцінка сучасного стану виробництва та реалізації соняшнику в регіоні / О. В. Пітик, Ю. В. Міронова, О. А. Ковальчук // Формування ринкових відносин в Україні : Збірник наукових праць. – К., 2014. – №7 (158). – С. 114–118.

7. Азарова А. О. Покращення маркетингової політики на підприємстві на основі новітніх програмних засобів / А. О. Азарова, О. С. Головка, Н. С. Коберник // Інноваційна економіка. – 2013. – С. 206-210.

Надія Павлівна Перегончук – студентка групи МОі-12, факультет менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця.

Науковий керівник: **Наталія Володимирівна Лисак** – канд. техн. наук, доцент кафедри менеджменту та безпеки інформаційних систем Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця.

Nadia Pavlivna Peregonchuk – student group MOI-12, Department of Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Supervisor: **Natalia Volodymyrivna Lysak** – Cand. Sc. (Eng), Department of Management and Information Systems Security Vinnytsia National Technical University. Vinnytsia.